

Аналітична записка
про основні результати роботи облдержадміністрації на 2016-2017 роки з виконання завдань Державної стратегії регіонального розвитку України на період до 2020 року, досягнуті у I півріччі 2016 року

Відповідно до постанов Кабінету Міністрів України від 06 серпня 2014 року №385 „Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року”, від 07 жовтня 2015 року № 821 "Деякі питання реалізації у 2015-2017 роках Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року", від 11 листопада 2015 року № 931 "Про затвердження Порядку розроблення Державної стратегії регіонального розвитку України і плану заходів з її реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених Стратегії і плану заходів", в області затверджено розпорядженням голови облдержадміністрації План роботи облдержадміністрації на 2016-2017 роки з виконання завдань Державної стратегії регіонального розвитку України на період до 2020 року (далі – План роботи) від 30.05.2016 року № 396.

Метою Плану роботи є виконання Державної стратегії регіонального розвитку на період 2016-2017 роки, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації завдань Державної стратегії.

Підвищення ролі та функціональних можливостей міст у подальшому розвитку регіонів

1. Розвиток інфраструктури міст

Захід 1.1. та 1.3. На 2016 рік Укравтодором доведений план фінансування дорожнього господарства по поточному ремонту та експлуатаційному утриманню автомобільних доріг загального користування в сумі **209 372 тис.грн.:**

Державний бюджет – 208 372 тис.грн.

Місцевий бюджет – 1 млн.грн.

Згідно Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.03.2016 року №176-р Службі автомобільних доріг доведено обсяг фінансування на поточний середній ремонт а/д М-21 Житомир – Могилів-Подільський (через м. Вінниця) (окремими ділянками) в сумі **85 млн.грн.**

На 2016 р. доведений Укравтодором план по експлуатаційному утриманню доріг в сумі **123 372 тис.грн.**, в т.ч.:

- на дороги державного значення – 92 529 тис.грн.

- на дороги місцевого значення – 30 843 тис.грн.

За I півріччя 2016 року фактично виконано – 102 574 тис.грн.:

➤ **поточний середній ремонт (всього) – 16 665 тис.грн.**, в тому числі:

- а/д М-21 Житомир - Мог-Подільський на ділянці км 87+204 - км 92+614 (с. Корделівка) – 16 592 тис.грн. (виконано влаштування тонкошарового шару асфальтобетонного покриття)

- а/д М-21 Житомир - Мог-Подільський на ділянці км 53+429 - км 58+000 (с. Жежелів) – 73 тис.грн. (проектно-вишукувальні роботи)

➤ **експлуатаційне утримання (всього) – 85 909 тис.грн.**, в тому числі:

- на дорогах державного значення – 64 583 тис.грн.

- на дорогах місцевого значення – 21 326 тис.грн.

В тому числі по експлуатаційному утриманню за звітний період виконані роботи:

- ямковий ремонт дорожнього покриття – 45353,8 тис.грн.,

- зимове утримання автомобільних доріг – 23540,4 тис.грн.,

- прибирання – 2613,3 тис.грн.,

- озеленення – 1829,2 тис.грн.,

- заходи з організації та безпеки дорожнього руху – 2795,6 тис.грн.,

- інші роботи – 9776,5 тис.грн.

У співфінансуванні з міськими, районними, селищними та сільськими радами виконано робіт (ямковий ремонт) на загальну суму **701 тис.грн.**

Створення умов для поширення позитивних процесів розвитку міст на інші території, розвиток сільської місцевості

2. Розвиток сільської місцевості

Захід 2.1 З метою розвитку сільської місцевості в області та на виконання Державної цільової економічної програми розвитку рибного господарства на 2012-2016 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1245 в області розроблена «Програма розвитку рибного господарства у Вінницькій області на 2013-2017 роки», затверджена рішенням 13 сесії 6 скликання Вінницької обласної Ради від 18 грудня 2012 року № 417. Програма спрямована на створення сприятливих умов для функціонування рибогосподарського комплексу, стабілізації та нарощування обсягів виробництва рибної продукції, відтворення та охорони водних ресурсів.

З цією метою здійснювався контроль по зарибленню ставків та водосховищ, наданих в користування на умовах оренди. За перше півріччя проведено зариблення однорічками, дворічками товстолоба, коропа, білого амура, карася, судака в кількості 373 тис. екз.

Проводились спільні заходи по охороні водних біоресурсів у внутрішніх водоймах. Інспекторським складом Управління охорони, використання і відтворення водних біоресурсів та регулювання рибальства у Вінницькій області станом на 1 липня 2016 року організовано та проведено 248 рибоохоронних рейдів за участю працівників поліції, представників екологічної інспекції,

інспекторів прикордонної служби та громадських інспекторів, представників засобів масової інформації і товариства мисливців та рибалок. Викрито 234 порушення правил рибальства. Районними державними адміністраціями та виконавчими комітетами міських рад міст обласного значення надавалась всебічна допомога органам рибоохорони та екологічної інспекції з проведення зазначених заходів, прийняті відповідні рішення з активізації роботи районних правоохоронних та природоохоронних структур по виявленню і припиненню фактів бракон'єрства і незаконного продажу риби в районах області. Протягом першого півріччя поточного року кошти на фінансування вищезазначеної Програми не виділялись.

Захід 2.3 Виготовлення та розміщення екологічної реклами (обласний фонд охорони навколишнього природного середовища, 20,0 тис.грн.) – формується технічне завдання для розміщення оголошення на системі електронних публічних закупівель ProZorro.

Підвищення ефективності використання внутрішніх факторів розвитку регіонів

3. Розвиток інтелектуального капіталу

Захід 3.1. 12-13 травня 2016 року у Вінницькій області з нагоди відзначення Міжнародного Дня сім'ї Департамент соціальної та молодіжної політики облдержадміністрації провів масштабне обласне свято «Ми – одна сім'я! Ми – одна родина!»

До участі у святі було запрошено 1000 дітей з багатодітних малозабезпечених сімей та сімей учасників антитерористичної операції з кожного району та міста обласного значення Вінницької області. Діти були залучені до спортивних розваг «Дитячої планети» - стрибків на батутах, лазіннях по лабіринтах, занурювань у паралоновий басейн, ковзання з гірок та багато інших, організатори підготували розважальну програму з низкою конкурсів, пізнавальних вікторин. Кожна дитина отримала з нагоди свята солодкий подарунок.

4. Підвищення рівня інноваційної та інвестиційної спроможності регіонів

Захід 4.1. Департаментом освіти і науки облдержадміністрації проведено конкурс інформаційних проектів. На конкурс було подано 62 проекти із 58 навчальних закладів.

Переможцями конкурсу було визначено 25 проекти – 11- загальноосвітніх навчальних заклади, 5 – професійно-технічних навчальних закладів, 4- вищих навчальних та 5 коледжів і технікумів.

З обласного бюджету виділено 650 тис.грн. для реалізації проектів.

Станом на 15.08.2016 р. закладами освіти заключаються договори на придбання інформаційного обладнання та устаткування.

У вересні 2016 р. буде проведено закупівлю комп'ютерної техніки та відповідного обладнання.

Захід 4.2 Протягом I півріччя 2016 р. реалізовано 14 проектів на загальну суму 53,2 млн. грн., в результаті чого створено 150 нових робочих місць, а саме: 9 проектів в галузі АПК (загальною вартістю 25,2 млн. грн. - створено 55 робочих місць) та 5 проектів в промисловості (вартість 28 млн. грн. - 95 робочих місць).

Інші 136 інвестиційних проектів вартістю 9,67 млрд. грн. будуть реалізовані протягом 2016-2018 років, додатково планується створити 7145 нових робочих місць.

Найбільше, 75 проектів, буде реалізовано у промисловому секторі економіки на суму майже 9,09 млрд. грн., що дозволить створити 6194 робочих місць.

Захід 4.3 В I півріччі 2016 року Департаментом міжнародного співробітництва та регіонального розвитку облдержадміністрації успішно реалізовувались заходи, передбачені Програмою розвитку міжнародного та транскордонного співробітництва Вінницької області на 2016 - 2020 роки і спрямовані на підвищення рівня інноваційної та інвестиційної спроможності регіонів, а також на розвиток транскордонного співробітництва.

Зокрема з метою підвищення іміджу області за кордоном, презентації її економічного, агропромислового, природного, наукового, культурного та промислового потенціалу, підвищення рівня обізнаності про Вінницький регіон у світі було забезпечено участь делегацій Вінницької області у міжнародних виставках, бізнес-форумах, були організовані візити представників міжнародних організацій та дипломатичного корпусу різних країн світу у Вінницьку область та проведено на території області міжнародну конференцію.

З 17 по 20 березня делегація підприємців на чолі з першим заступником голови обласної державної адміністрації, перебувала у м.Кельце (Республіка Польща) з метою налагодження та розвитку співпраці між українськими та польськими підприємцями. Делегати відвідали міжнародну сільськогосподарську виставку «AGROTECH 2016», зустрілися з представниками Фондації CEASC, вивчили досвід створення і роботи Агенції регіонального розвитку, ознайомилися з діяльністю Польської групи GREENEVO і Консультаційного центру розвитку сільського господарства. Також відбулася зустріч української делегації з Маршалком Сьвентокшиського воєводства Адамом Ярубасом.

12 квітня, за ініціативи посольства Угорщини та у партнерстві з облдержадміністрацією, відбулась міжнародна конференція на тему «Розвиток малого і середнього підприємництва – Вишеградський досвід для української влади та бізнесу» за участю представників країн Вишеградської четвірки. Протягом дня угорські, чеські, польські та словацькі посадовці та експерти обмінювалися з українськими колегами та підприємцями досвідом в галузі розвитку малого і середнього бізнесу та підтримки старт-апів, після чого мали

змогу відвідати провідне підприємство ТОВ «Барлінек-інвест». У роботі конференції взяли участь Надзвичайні і Повноважні Посли країн Вишеградської четвірки в Україні: Ерно Кешкенъ (Угорщина), Генрик Літвін (Республіка Польща), Юрай Сівачек (Словацька Республіка), Павел Бучек (заступник голови місії Посольства Чеської Республіки) та представники урядів цих країн.

5. Розвиток підприємницького середовища та конкуренції на регіональних товарних ринках

Захід 5.1. Рішенням 7 сесії обласної Ради 7 скликання від 30 червня 2016 року № 139 «Про внесення змін до деяких рішень сесії обласної Ради» головним розпорядником коштів обласного бюджету (КТКВК 180404 «Підтримка малого і середнього підприємництва») призначено Департамент міжнародного співробітництва та регіонального розвитку ОДА. Оголошено конкурсний відбір пропозицій на виконання 4 заходів Програми. Конкурсний відбір триватиме до 30 серпня 2016 року.

Захід 5.2. З метою створення умов для розвитку сільських територій, стимулювання зайнятості населення та підвищення якості життя сільських мешканців в області здійснюються заходи для розвитку сільськогосподарської обслуговуючої кооперації та сприяння прибутковому господарюванню власників особистих селянських, фермерських господарств.

В області зареєстровано 2021 фермерське господарство, в користуванні яких знаходиться 248,7 тис. га сільськогосподарських угідь (19,6 % від площі сільськогосподарських угідь сільгосппідприємств), в т.ч. – 243,6 тис. га ріллі (19,7 % від площі ріллі сільськогосподарських підприємств).

В середньому в області на одне фермерське господарство припадає 123 га сільськогосподарських угідь, у т.ч. - 120,6 га ріллі.

У Вінницькій області нараховується 95 сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, в т.ч.: молочних – 41, плодоовочевих – 6, з обробітку землі та збирання врожаю – 6, інших – 42 од., яким з початку року надано послуг населенню на суму 5,5 млн. грн.

В області прийнято Програму розвитку особистих селянських, фермерських господарств, кооперативного руху на селі та дорадництва на 2016-2020 роки, відповідно до якої проводиться надання пільгових кредитів особистим селянським, фермерським господарствам, сільськогосподарським обслуговуючим кооперативам та іншим суб'єктам господарювання на селі через комунальну організацію «Обласний фонд сприяння інвестиціям та будівництву». Пріоритетні напрямки надання кредиту – це розвиток тваринництва та переробки сільськогосподарської продукції.

У поточному році в рамках Програми надано пільгові кредити з обласного бюджету 8 суб'єктам підприємницької діяльності на 1,5 млн. грн., в тому числі 3 фермерським господарствам. На часткове відшкодування витрат за закуплену установку індивідуального доїння або холодильну установку для зберігання і охолодження молока 81 фізичній особі виділено 0,5 млн. грн.

Для розвитку сільськогосподарської обслуговуючої кооперації на Вінниччині активно залучаються грантові кошти. В рамках спільного проекту Європейського Союзу та Програми розвитку ООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду – III» створено 4 сільськогосподарських обслуговуючих кооперативи, по два в Крижопільському та Барському районах.

У Томашпільському районі проводиться реалізація проекту «Розвиток можливостей кооперативу для захисту правових і економічних інтересів особистих селянських господарств, а також розширення асортименту молочної продукції для задоволення потреб соціальної сфери Томашпільського району».

Проект фінансується Європейським Союзом в рамках Програми «Підтримка політики регіонального розвитку в Україні». Загальний бюджет проекту становить 477 тис. євро.

6. Раціональне використання природно-ресурсного потенціалу, збереження культурної спадщини та найцінніших природних територій

Захід 6.1 Виготовлення презентаційного альбому "Заповідні куточки Вінниччини" (обласний фонд охорони навколишнього природного середовища, 30,0 тис.грн.) – через систему електронних публічних закупівель ProZorro обрано виконавця, укладений договір на виконання робіт, відповідно до договору формується дизайн-макет альбому.

Захід 6.2 Здійснення заходів щодо відновлення корінних природних комплексів на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду: парку-пам'ятники садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення "Немирівський парк" та пам'яток природи місцевого значення "Турбівський парк" та "Смілгородський парк" – заплановане фінансування 740,0 тис.грн. (обласний фонд охорони навколишнього природного середовища – 500 тис.грн., місцеві бюджети – 240,0 тис.грн.), фактично освоєно – 253,3 тис.грн. (обласний фонд охорони навколишнього природного середовища – 100 тис.грн., місцеві бюджети – 153,3 тис.грн.). Освоєння коштів склало 34%. Майже завершені роботи на території пам'ятки природи місцевого значення "Турбівський парк" (84% освоєно коштів). По об'єкту "Смілгородський парк" – укладається договір на виконання робіт, по "Немирівський парк" – оголошений тендер.

Захід 6.3 Сільський зелений туризм справляє позитивний вплив на відродження, збереження і розвиток місцевих народних звичаїв, промислів, пам'яток історико-культурної спадщини. Даний вид туризму має всі передумови для того, щоб стати основним джерелом доходу для сільського населення.

Нормативно-правова неврегульованість у значній мірі стримує вихід сільського туризму як на внутрішній, так і на міжнародний туристичний ринок, не дає змогу розвинути цей вид туризму у сільськогосподарських із значними показниками незайнятого населення.

Основними проблемами функціонування сільського зеленого туризму є те, що жителі області які надають послуги у сфері сільського туризму, офіційно

не легалізовані, не визначено їх статус (підсобне господарство чи підприємництво), не впорядковані стосунки з податковими службами, не визначені санітарні та гігієнічні обов'язки, а також умови співпраці з клієнтом. Основною причиною цього є небажання власників садиб легалізувати свою діяльність, недовіра і боязнь сплачувати податки, які для сільських жителів є немалим фінансовим тягарем, адже сільський туризм носить сезонний характер, який має досить багато ризиків.

7. Розвиток транскордонного співробітництва

Захід 7.1 Транскордонне співробітництво області активно здійснюється в рамках діяльності Єврорегіону «Дністер». Зокрема завдяки діяльності Єврорегіону підписано і реалізується більше 40 угод між територіальними одиницями Вінницької області, районів Республіки Молдова та Румунії, які передбачають здійснення спільних економічних, культурних, мистецьких, просвітницьких, спортивних заходів.

Так, 10-13 червня, в рамках діяльності Єврорегіону «Дністер», відбувся V-й міжнародний молодіжний екологічний форум «Південне Поділля – перлина України». Дана подія була присвячена Дню захисту навколишнього середовища і мала на меті активізацію екологічно-просвітницької роботи з молоддю. В рамках форуму відбулися спортивні і туристичні змагання, в яких взяли участь 10 команд з України та 1 команда з Республіки Молдова. Програма Форуму включала в себе різні заходи: майстер-класи, змагання, квести, різноманітні конкурси, а також засідання круглого столу.

26 червня в День молоді в м.Ямпіль відбувся II Міжнародний дитячий фестиваль під назвою «Діти України і Молдови за спільне європейське майбутнє». В рамках фестивалю територіальні громади презентували свої села, представили вироби ручної роботи, смаколики, вишивку. Кульмінацією свята стала спільна хода миру і єдності, якою молодь висловила прагнення до мирного європейського майбутнього обох держав.

Досить активно є грантова діяльність Єврорегіону «Дністер» з міжнародними фондами та громадськими організаціями.

Зокрема, з 1 січня Вінницьке обласне відділення Міжнародної громадської організації «Україна-Польща-Німеччина» в партнерстві з Міжнародною громадською організацією «Регіональний центр транскордонного співробітництва Єврорегіон «Дністер» розпочали реалізацію проекту «Розвиток можливостей громад – досвід Вишеградської четвірки», який виконується за підтримки Міжнародного Вишеградського Фонду. В рамках проекту вже були проведені наступні заходи: стартова прес-конференція, 5-денний навчальний захід за програмою підготовки тренерів Академії можливостей громад, 10-денний навчальний візит до країн Вишеградської четвірки, розроблені 5 навчальних тематичних програм для Академії. Реалізація проекту закінчиться в грудні поточного року.

Захід 7.2 Прагнучі до розвитку міжрегіональної співпраці, встановлення партнерських стосунків із регіонами європейських держав обласна державна

адміністрація у I півріччі 2016 року розпочала співпрацю з Ліберецьким краєм Чеської Республіки. Так з метою сприяння експорту, залучення інвестицій, розвитку малого і середнього бізнесу, виходу українського бізнесу на іноземні ринки, налагодження взаємного торгівельного співробітництва між українськими та чеськими компаніями 19-22 квітня відбувся візит економічної місії вінницьких підприємців до м.Прага та Ліберецького краю. В ході візиту члени делегації провели зустріч з представниками агенції CzechTrade, ознайомились з роботою потужних промислових підприємств та відвідали Ліберецький край Чеської Республіки, де обговорювались можливості співпраці Вінниччини з чеськими партнерами. Гетьман Ліберецького краю Мартін Пута заявив про наміри поглибити співпрацю з Вінниччиною та підписати відповідний Протокол про співпрацю в ході візиту-відповіді на День незалежності. Підприємці, які входили до складу вінницької делегації, зустрілися з директорами Торгової та Аграрної палат Ліберецького краю для ознайомлення з економікою регіону та налагодження партнерських контактів.

З 5 по 8 квітня в області перебувала делегація Яського повіту, до складу якої входили фахівці в галузях економіки, соціальної допомоги та захисту дітей, культури, представники повітової інспекції з надзвичайних ситуацій, Яського університету ім.А.І.Куза, примар комуни Мірословешть. В ході візиту представники делегації провели зустрічі у відповідних галузевих департаментах облдержадміністрації, мали можливість ознайомитись із функціонуванням закладів, кожен у своїй сфері роботи, та взяли участь в адміністративно-економічних нарадах з представниками райдержадміністрацій. Результатом візиту стало підписання двох документів про співпрацю: між Стрижавською селищною радою та комуною Мірословешть, між Вінницьким державним педагогічним університетом ім.М.Коцюбинського та Яським університетом ім.А.І.Куза.

8. Диверсифікація джерел енергопостачання та підвищення рівня енергоефективності в регіонах

Захід 8.2 В області продовжується реалізація регіональної «Програми підвищення енергоефективності та зменшення споживання енергетичних ресурсів у Вінницькій області на 2010-2016 роки», згідно якої, відповідно до оперативних даних за I півріччя 2016 року, реалізовано енергоефективних заходів на 136,8 млн.грн. з різних джерел, в тому числі, за рахунок грантових та інвестиційних коштів на суму понад 75 млн.грн.

Очікуваний економічний ефект від впровадження даних заходів становить 14,2 млн.грн., скорочення споживання паливно-енергетичних ресурсів бюджетними та комунальними закладами складає 3767,3 тонн умовного палива на рік. Таким чином, фактичний обсяг споживання традиційних паливно-енергетичних ресурсів (природний газ, вугілля, мазут, тощо) бюджетними закладами області та підприємствами теплокомуненерго зменшився з 162,59 до 158,88 тис.тонн умовного палива.

Водночас, враховуючи особливості виконання енергоефективних заходів, більшість запланованих проектів будуть завершені протягом III кварталу поточного року.

Забезпечення комфортного та безпечного життєвого середовища для людини незалежно від місця її проживання

9. Підвищення стандартів життя в сільській місцевості

Захід 9.1 В галузі внутрішньої торгівлі відбуваються позитивні зміни в розвитку матеріально-технічної бази торгівлі: впроваджуються сучасні торговельні технології, створюються роздрібні торговельні підприємства, які за рівнем культури обслуговування покупців відповідають вимогам європейських стандартів, а також вітчизняні торговельні мережі, що здійснюють торгівлю під однією торговельною маркою, дотримуються єдиної стратегії діяльності, мають єдиний центр управління, координації та контролю, власні розподільні склади. В області успішно функціонують мережеві торговельні підприємства такі як: ТОВ НВП «Аргон» (мережі «Грош», «К-маркет»); ТОВ «АТБ-Маркет» (мережа продуктових магазинів «АТБ-Маркет»); ТОВ «Фоззі-Фуд» (мережа супермаркетів «Сільпо»), гіпермаркети «Епіцентр-К», «МЕТРО Кеш енд Керри», а також аптечні підприємства: ТОВ «Фірма» Авіценна», ПП «КОНЕКС».

Захід 9.2. Департамент соціальної та молодіжної політики облдержадміністрації здійснює роботу щодо удосконалення методів обліку осіб похилого віку та одиноких громадян, які потребують надання соціальних послуг. В даний час в області створена комп'ютерна програма у вигляді онлайн платформи єдиний реєстр одиноких осіб похилого віку та одиноко проживаючих, які потребують надання соціальних послуг. Після тестування програми буде розроблене положення про впровадження єдиного реєстру на території Вінницької області. У районних державних адміністраціях та міських радах міст обласного значення проведена робота щодо створення районного реєстру одиноких осіб похилого віку та одиноко проживаючих, які потребують надання соціальних послуг, з метою перенесення інформації в обласний реєстр після проходження його тестувань.

Захід 9.3. Департамент соціальної та молодіжної політики облдержадміністрації відповідно до чинного законодавства на підставі отриманої інформації від надавачів соціальних послуг системно здійснює підсумковий аналіз даних, визначає потреби населення у соціальних послугах, узагальнює інформацію щодо потенційних та фактичних отримувачів соціальних послуг, суб'єктів, що надають соціальні послуги на території адміністративно-територіальної одиниці, рівень задоволеності у соціальних послугах та подає для подальшого вивчення та узагальнення до Міністерства соціальної політики України.

Захід 9.4. З 01.02.2016 року при територіальному центрі соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Тульчинського району розпочало роботу відділення денного перебування, яке надає послуги соціально побутової реабілітації дітей з обмеженими можливостями. В даний час у відділенні працюють завідуючий та соціальний педагог, передбачена посада масажиста.

Протягом I півріччя поточного року при територіальному центрі соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Тростянецького району відкрито Центр соціальної активності для громадян похилого віку при ньому функціонують гуртки різного спрямування, надаються соціальні та медичні консультації, перукарські послуги.

Захід 9.5. З метою поліпшення інформування населення щодо гарантованих державою прав на соціальний захист, спеціалістами підвідомчих управлінь проводиться роз'яснювальна робота через місцеві засоби інформації. В усіх територіальних центрах соціального обслуговування (надання соціальних послуг) розроблені інформаційні картки про види соціальних послуг, які вони надають. Вище зазначена інформація розміщена в усіх установах, до яких найчастіше звертаються особи, що потребують соціальних послуг, а саме: в управліннях соціального захисту населення, Пенсійного Фонду, селищній та сільських радах, ФАПх та амбулаторіях кожного населеного пункту та засобах масової інформації районів та міст обласного значення. Крім того, на стендах в управліннях праці та соціального захисту населення та територіальних центрів соціального обслуговування (надання соціальних послуг) розміщено та постійно оновлюється інформація про їх роботу, основні витяги із нормативно-правових актів стосовно права на отримання усіх видів соціальної підтримки.

Захід 9.6. Департамент соціальної та молодіжної політики облдержадміністрації активізував роботу щодо проведення перевірок діяльності підвідомчих закладів. До перевірок залучались представники Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Уповноваженого Президента України з прав дитини, Міністерства соціальної політики України, депутати Обласної Ради, представники правоохоронних органів, інших структурних підрозділів Вінницької обласної державної адміністрації. За результати перевірки виявлено ряд порушень, після чого Департаментом були надані пропозиції щодо їх усунення.

Захід 9.7. У 2016 році Вінницьким обласним центром соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді було здійснено підвищення кваліфікації 37 працівників, що надають соціальні послуги населенню.

Захід 9.8. З метою вивчення досвіду європейських країн з питань організації та надання соціальних послуг, залученню міжнародної фінансової та технічної допомоги для реформування системи соціальних послуг у 2016 році працівниками Департаменту здійснено візити до таких країн, як Польща, Румунія, США.

10. Модернізація системи освіти

п.10.1. Відновлення роботи дошкільних навчальних закладів та відкриття груп у функціонуючих ДНЗ залишається одним з пріоритетних.

Протягом I півріччя 2016р. відкрито 4 групи у дошкільних навчальних закладах на 75 місць (с.Снітків Мурованокуриловецького району, с.Глинськ, с.Заливанщина Калинівського району та в м.Ладижині) та 4 ДНЗ у складі НВК на 130 місць (с.Сальник Калинівського району, с.Бондурі Гайсинського району, с.Пляхова Козятинського району та с. Велику Крушлинці Вінницького району).

До кінця 2016 року заплановано відкриття ще 10 груп в діючих ДНЗ та 7 ДНЗ.

п.10.2. Станом на 05.08.2016 р. в області формовано 132 освітні округи, визначено 150 опорних шкіл, 14 з яких офіційно оформлено.

Розроблено плани оптимізації мережі навчальних закладів. Процес формування освітніх округів області буде завершено після завершення об'єднання територіальних громад.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11 травня 2016 року №362-р «Про затвердження переліку інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, що можуть реалізовуватися у 2016 році за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку» заплановано виділити 24,8 млн. грн. на будівництво та реконструкцію 8 об'єктів.

Станом на 25.08.2016 року профінансовано:

- з Державного бюджету – 1,1 млн. грн.;
- з місцевого бюджету – 1,9 млн. грн.

Продовжено реконструкцію Сосонської СЗШ I-III ст. Вінницького району, на яку виділено - 200,0 тис. грн. з Державного бюджету та 208,8 тис. грн. з місцевого.

На завершення будівництва Стрижавської СЗШ I-III ст. Вінницького району (II черга) виділено 909,8 тис. грн. з Державного та 105,0 тис. грн. з місцевого бюджетів.

На будівництво Михайлівської СЗШ I-III ст. Гайсинського району виділено 775, 5 тис. грн. з місцевого бюджету.

На реконструкцію приміщення СЗШ I-III ст. с. Уланів Хмільницького району з місцевого бюджету виділено 440,6 тис. грн.

Постановою Кабінету Міністрів України від 24 червня 2016 року № 395 «Деякі питання надання у 2016 році субвенції з Державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій» заплановано виділення 44,1 млн. грн. на реконструкцію та капітальні ремонти 72-х об'єктів освіти. Станом на 25.08.2016 р. профінансовано з Державного бюджету 10,5 млн. грн. – освоєно 572 тис. грн.; з місцевих бюджетів профінансовано 1,2 млн.грн. – освоєно 161 тис. грн.

У 2016 році на проведення капітальних та поточних ремонтів у дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладах станом на 25 серпня використано 74 898,8 тис.грн. (55 863 тис. грн. бюджетних коштів та 18 837 тис.грн. спонсорських та благодійних коштів).

Станом на 25.08.2016 р. :

- у 126 школах замінено 2614 вікон на суму 14 494,5 тис. грн.;
- у 7 школах утеплено фасад – 1 161,9 тис. грн.;
- у 24 школах відремонтовано та утеплено дахи на суму 5 712,2 тис.грн.;
- у 26 закладах відремонтовано системи опалення на суму 885,3 тис.грн.;
- у 19 закладах замінено котли на більш сучасні та модернізовані на суму 4 747,4 тис. грн.;
- відремонтовано 0,8 км. теплових мереж на суму 3 200 тис. грн.;
- поточні ремонти (поновлення меблів, кухонного обладнання, сантехніки, дошок, спортивні майданчики, придбання меблів, фарби, цементу, шпаклівки, будівельних матеріалів, робота) на суму – 28 551 тис. грн.;
- завершено будівництво 3 спортивних майданчиків зі штучним покриттям на суму 3 839,5 тис. грн.;
- проведено реконструкцію приміщень у 24 закладах на суму 11 900 тис.грн.

Завершено роботи по дооснащенню газових котелень котлами на альтернативних видах палива у 14 загальноосвітніх закладах на загальну суму 7970,7 тис. грн.

Проводяться роботи по виведенню котелень з підвальних приміщень на 4 об'єктах із запланованих 9:

- Барський р-н – Мигалівецька ЗОШ (1 200,0 тис. грн.);
- Вінницький р-н – Пултівецька ЗОШ (1 059,2 тис. грн.);
- Погребищенський р-н – Ширмівська ЗОШ (486,7 тис. грн.);
- Ямпільський р-н – ЗОШ с. В.Кісниця (1 117,0 тис.грн.), с.Клеміївка (900тис.грн.).

За період 2003 - 2016 роки придбано 252 автобуси, з них - 145 за кошти державного бюджету, 93 - місцевого бюджету, 14 - за кошти співфінансування.

Відповідно до Національних стандартів України, придбані шкільні автобуси призначені для перевезення школярів, у тому числі з обмеженою здатністю пересування, та осіб, які супроводжують школярів. Цей стандарт не поширюється на автобуси, призначені для перевезення школярів з обмеженою здатністю пересування безпосередньо у кріслах – колясках.

Організація підвозу учнів ЗНЗ до місць навчання у 2016 році здійснюється 312 автобусами, з них 252 - шкільних і 60 - орендованих. Залишається потреба у придбанні 139 шкільних автобусів.

У 2015-2016 навчальному році підвозу потребувало 15431 учень та 2487 учителів. Забезпечено підвозом 15411 учнів - це (99,8%) та 2018 учителів (81,1%).

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2015 р. №1340-р «Про перерозподіл деяких видатків державного бюджету, передбачених Міністерством освіти і науки на 2015 рік, та перерозподіл обсягу освітньої та медичної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам у

2015 році» для Вінницької області передбачено 36,6 млн. грн. для придбання шкільних автобусів на умовах співфінансування.

Станом на 01.08.2016 придбано 9 автобусів «Мрія» у Липовецькому (3) та Тростянецькому (2), Бершадському (1), Барському (3) районах.

За оперативною інформацією, наданою районними відділами освіти, на даний час проведено конкурсні торги у 8 відділах освіти райдержадміністрацій на закупівлю 18 шкільних автобусів на суму 22 080,5 тис. грн. (Барський – 1, Іллінецький – 3, Крижопільський – 3, Мурованокуриловецький – 1, Погребищенський – 2, Тульчинський – 1, Вінницький – 5, Оратівський -2).

Подано оголошення на закупівлю ще 9 автобусів на суму 12 700,0 тис. грн.

11. Створення умов для формування здорового населення

Заходи 11.1-11.7. Поширеність ВІЛ серед вагітних – 0,24%: рівень поширення ВІЛ-інфекції серед вагітних Вінницької області коливається в межах 0,22% - 0,24% і залишається нижчим за середньоукраїнський рівень (0,33% - 0,47%) та корелює із поширеністю ВІЛ-інфекції серед загалу населення. Частота передачі ВІЛ від матері до дитини – 2,5%: знаходиться на рівні прогнозованого показника у зв'язку із налагодженим механізмом профілактики вертикальної трансмісії. Відсоток ВІЛ-інфікованих осіб, які пройшли медичний огляд протягом року, серед загального числа ВІЛ- інфікованих осіб, які перебувають на обліку, - 81,3%: показник коливається 81% - 85%, що зумовлено міграцією населення (трудові мігранти), відмовою від проходження медичного спостереження.

Ведеться робота по розширенню мережі кабінетів «Довіра»; втілюється децентралізація антиретровірусної терапії (АРТ); планується створення виїзної амбулаторії Центру СНІДу.

Кількість осіб з ВІЛ-інфекцією, які отримують АРТ – 1387. Перевищує прогнозоване на 0,7%, що пов'язано із постійним зростанням поширення ВІЛ-інфекції в цілому по Україні, та кількості пацієнтів, які потребують лікування, розширенням переліку показів до початку АРТ.

Відсоток зареєстрованих ВІЛ-інфікованих пацієнтів з туберкульозом (ТБ), які отримували АРТ під час лікування ТБ – 84,2%: нижче прогнозованого. Такий показник пов'язаний із складністю вчасного призначення високоактивної антиретровірусна терапії (ВААРТ) хворим на ТБ через важкість стану та відмову хворих від ВААРТ. Тенденція зберігається на рівні 84% - 87%. Для поліпшення даного показника застосовується полімеразна ланцюгова реакція (ПЛР) діагностика (GeenXpert) харкотиння з метою раннього виявлення мікобактерії туберкульозу (МБТ) (втілюється); скринінгове анкетування хворих; та інші методи відповідно до клінічних протоколів.

Протягом I півріччя 2016 року опрацьовано та затверджено Департаментом охорони здоров'я локальні протоколи для надання медичної допомоги при 20 найменуваннях захворювань для центральних районних лікарень.

З метою забезпечення безперервного навчання медичних працівників, в рамках тісної співпраці з ВНМУ ім. М.І. Пирогова в першому півріччі 2016р. проведено цілий ряд профільних науково-практичних конференцій, на

яких лікарям практичної охорони здоров'я надана інформація щодо сучасних медичних наукових досягнень, з метою застосування їх на практиці.

Окрім того, в області, впродовж останніх років налагоджена робота «Школи лікаря ЗПСМ», «Школи кардіології», «Школи по програмі боротьби з церебро - васкулярною патологією», «Школи ревматології», окремі з яких, мають виїзний формат.

В рамках співпраці зі Світовим Банком, на базі новоствореного регіонального клінічного лікувально-діагностичного центру серцево –судинної патології, за участі провідних фахівців ВНМУ ім. М.І. Пирогова для лікарів ЛПЗ області, проведено низку тренінгів з актуальних питань кардіології.

Нагляд за безпекою лікарських засобів при їх широкому медичному застосуванні є актуальним для всіх країн світу, Україна, в т.ч. й Вінницька область не є винятком.

Завдяки тісній співпраці Департаменту охорони здоров'я облдержадміністрації та Вінницького регіонального відділення Державного експертного центру МОЗ України, впродовж кількох років поспіль область займає лідируючі позиції серед областей України за багатьма показниками фармаконагляду - моніторингу побічних реакцій лікарських засобів та відсутності ефективності лікарських засобів. Впродовж першого півріччя 2016 р. із ЛПЗ області було надіслано 706 карт-повідомлень про побічні реакції, або відсутність ефективності лікарських засобів.

В закладах охорони здоров'я продовжується впровадження формулярної системи. Налагоджена робота фармакотерапевтичних комісій. Щорічно складається план організаційних заходів із розробки, перегляду та оновлення регіонального формуляру. Дотримується процедура відкритого обговорення, проект Регіонального формуляру розміщувався на сайті Департаменту охорони здоров'я. Керівники та лікарі закладів охорони здоров'я області мають прямий доступ до регіонального формуляру. Всі лікарі у відповідності до положень Наказу Міністерства охорони здоров'я України від 22.07.2009р. №529 мають можливість для подання та розгляду заявки на включення лікарських засобів до регіонального формуляра. Наявний у кожному закладі області локальний формуляр з переліком міжнародної непатентованої назви (МНН), який застосовується лікарями в практичній діяльності. На сьогоднішній день проблемою залишається активізація аналітичної роботи в частині здійснення АВС-VEN аналізу в області.

Захід 11.8. На Вінниччині в районах та містах обласного значення було проведено 161 чемпіонат обласного рівня з видів спорту серед різних вікових груп, зокрема у Ладижині, Тульчині, Бару, Кам'янці - Подільському та ін. Їх головною метою є популяризація та пропаганда спорту та здорового способу життя, залучення громадян до занять спортом та фізичною культурою, а також гармонійний розвиток особистості. Виник ряд питань, пов'язаних з переносом термінів проведення всеукраїнських змагань, на підставі яких вносились зміни у проведенні обласних заходів. Також показники збільшено за рахунок проведення фізкультурно-оздоровчих та масових заходів.

12. Соціокультурний розвиток

Захід 12.1 Протягом I півріччя 2016 року проведено 5 заходів по відродженню національних культур, а саме:

1. Національне азербайджанське свято «Новруз Байрами».
2. II обласний фестиваль ромської культури «Девлеса, ромале!»
3. XV Ювілейні Дні польської культури у м. Бар.
4. Урочисте відкриття Дому польської культури у м. Бар.
5. Видання книги «Калейдоскоп вітрів» - авторські вірші Андрія та Наталії Сенченків

Всі заходи проведено з метою підтримки діяльності представників національних спільнот, збереження традицій, надбань та популяризації культури національних меншин, а також, налагодження тісних стосунків з країнами історичних батьківщин національних спільнот.

Захід 12.2 Відповідно до «Програми підтримки діяльності національно-культурних товариств області та забезпечення міжконфесійної злагоди і духовно-морального розвитку Вінниччини на період 2016-2020 роки» протягом I півріччя 2016 року проведено 3 заходи по Захисту суспільної моралі та забезпечення духовного и розвитку Вінниччини а саме:

- круглих столів, лекцій, виїзних виховних та тематичних годин щодо духовно-морального розвитку населення, виховання молоді в дусі національних традицій та історичної пам'яті в загальноосвітніх та вищих навчальних закладах залученням науковців та представників духовенства, управлінням у справах національностей та релігій облдержадміністрації спільно з обласною Радою церков та релігійних організацій протягом квітня-травня поточного року проведено у середніх загальноосвітніх закладах м.Вінниці позакласні виховні години на тему: «Релігійний чинник у перейменуванні вулиць»;

- ряд заходів за участю релігійних організацій області щодо популяризації здорового способу життя, сімейних цінностей, патріотизму, моральних, духовних і фізичних якостей та духовної спадщини, управлінням у справах національностей та релігій облдержадміністрації спільно з релігійними організаціями Подільської уніонної конференції церкви Адвентистів сьомого дня області в I півріччі 2016 року проведено благодійний проект «Подаруй мені надію», на який управлінням було виділено кошти у розмірі 5 тис. грн.;

- культурно-просвітницьких заходів, присвячених державним та релігійним святам, ювілеям, визначним подіям релігійного життя краю, управлінням у справах національностей та релігій облдержадміністрації протягом червня-липня поточного року взято участь в урочистих заходах з нагоди відзначення дня Святої Трійці, 800-річчя з дня заснування Свято-Троїцького Немирівського жіночого монастиря та відзначення 1028-річниці з дня Хрещення Київської Русі-України.

Захід 12.3 На 1 півріччя 2016 року було заплановано ліквідацію 5 клубних закладів, що було виконано у повному обсязі. Однак в зв'язку із позаплановим відкриттям 1 клубної установи, ліквідації 2 бібліотек (які не мають відповідного навантаження в зв'язку із кількістю жителів в селах менше 200 чол.) та реорганізації 3 полі-функціональних закладів в окремі одиниці фактична мережа закладів культури Вінницької області на 01.07.2016 року становила 2142 одиниці, що на 2 заклади більше прогнозованого значення індикатора.

Таким чином впродовж I півріччя 2016 року мережа закладів культури області зменшилась на 4 клубних заклади та збільшилась на 1 бібліотеку. Рішеннями сесій територіальних громад виключено Ямпільський міський будинок культури, клуби сіл Загребельне Калинівського, Нова-Миколаївка Могилів-Подільського, Паріївка та Кулешівка Погребищенського районів, де населення складає менше 200 чоловік. Поряд з цим відкрито Медвідський сільський клуб Вінницького району.

Зміна в мережі також обумовлена реорганізацією клубів-бібліотек в окремі клуби і бібліотеки в селах Дзвониха, Колюхів, Шендерів Тиврівського району та ліквідацією бібліотек у селах Салинці Немирівського і Ступник Хмельницького районів.

Через недостатнє фінансування у 2016 році органами місцевого самоврядування призупинено роботу клубних закладів сіл Гамулівка, Вазлуївка, Нове-Життя, Весняне, Лужок, Йосипівка та Борівка Чернівецького району. В процесі ліквідації знаходяться бібліотеки сіл Березівка, Романівка Бершадського району, станції Липовець Липовецького району.

Рішенням Хмельницької міської ради 12 сесії 7 скликання від 28.04.2016 р. Історичний музей м. Хмельника реорганізовано у комунальний заклад та змінено статус музею на державний.

Слід зазначити, що інфраструктура закладів культури, яка існує в області досить витратна, і видатки на її утримання постійно зростають, в той час, коли населення територіальних громад зменшується. Це породжує проблему значного недофінансування. Однак, її вирішення можливе через адекватну оптимізацію шляхом закриття закладів в малих населених пунктах, реорганізації установ та відкриття нових закладів у великих населених пунктах.

В процесі реорганізації клубної галузі виникає низка проблем, які сповільнюють реформи і роблять їх малоефективними.

Основною проблемою, наразі, є регулювання діяльності клубної галузі законодавством минулих років, орієнтованим на державу монополію й командну економіку та законодавчими актами, що створювалися у новому соціально-економічному просторі. Саме тому, управлінням культури і мистецтв облдержадміністрації розроблено та надіслано Міністерству культури України пропозиції щодо шляхів реформування галузі культури.

Найбільш проблематичним питанням залишається відсутність в деяких районах області взаєморозуміння між місцевою владою та відділами культури і туризму райдержадміністрацій, що призводить до зупинки в реформуванні галузі і в подальшому може применшити, а часом і невілювати роль закладів культури клубного типу в житті територіальної громади.

Захід 12.4 В першому півріччі 2016 року кінообслуговування населення області забезпечували ОКП «Вінницякіно» та 11 районних дирекцій кіновідеомережі із 16.

За звітний період всього по області продемонстровано майже 1200 кіно-відео-сеансів (з них 78 ОКП «Вінницякіно»), з яких 495 – дитячих, на них були присутні більше 37 тис. глядачів (з них 6,1 тис. осіб ОКП «Вінницякіно»), в т. ч. дітей 16 тис. дітей і молоді.

Кіновідеомережа області нараховує 29 од. кіно-відеопроекційної апаратури : в районах - 17 (з них 7 - в форматі 3Д); кінотеатр «Родина» - 1; ОКП «Вінницякіно» - 11 (з них 2 в форматі 3Д). ОКП «Вінниця кіно» спрямовує свою роботу на збереження і розвиток закладів кіномережі і кінопрокату, поліпшення обслуговування населення.

Окрім цього, проведено оптимізацію ОКП «Вінницякіно» шляхом скорочення 7 штатних одиниць з 01.06.2016 р., підготовлено зміни до Статуту підприємства та розроблено стратегію розвитку кінопрокатного підприємства в області.

13. Надання якісних житлово-комунальних послуг, забезпечення житлом

Захід 13.1 Реконструкція існуючих очисних споруд в м.Гайсин – заплановане фінансування 1825,0 тис.грн. (обласний фонд охорони навколишнього природного середовища, 1500,0 тис.грн., місцеві бюджети – 325,0 тис.грн.) – проводяться процедури закупівлі.

Розвиток міжрегіонального співробітництва

14. Створення умов для зміцнення зв'язків між регіонами та громадами

Захід 14.1. Для участі у чемпіонатах, Кубках світу та Європи, інших міжнародних змаганнях було відряджено 110 спортсменів котрі виступали за Вінницьку область, з них 8 стали учасниками XXXI літніх Олімпійських ігор та Паралімпійських ігор у Ріо-де-Жанейро, а саме : Ахадова Світлана Вікторівна, Буценко Микола Валерійович, Солоненко Денис Вікторович, Колисниченко Олена Дмитрівна, Яновська Олена Олександрівна, Денисюк Олексій Ярославович, Хвалінський Сергій Феодосійович, Шевчук Мар'яна Сергіївна. Головною метою є вдосконалення спортивної майстерності спортсменів, представлення України на міжнародній арені, як спортивної та морально розвинутої Європейської країни.

Захід 14.2. Пріоритетом у галузі торгівлі був і залишається розвиток торгівлі і реалізація товарів вітчизняного виробництва особливо місцевих товаровиробників. В області функціонує 89 ринків та 96 постійно-діючих ярмарків, де систематично за графіком проводяться ярмаркові заходи. Так за січень-червень 2016р. було проведено 2177 ярмарків, на яких реалізовано

товарів на суму 99,1 млн.грн.

В даних заходах приймають участь місцеві виробники сільськогосподарської продукції та суб'єкти господарювання, які торгують продукцією власного виробництва.

Захід 14.3 Впродовж 1 півріччя 2016 року відбулось підписання меморандуму про співпрацю між управліннями культури Вінницької та Донецької областей, в рамках якого було проведено виставку рушників, вишитих майстрами Донецької області «Рушнікова дорога Донбасу».

Відповідно до Меморандуму відбулась поїздка начальника управління культури і мистецтв облдержадміністрації до міст Костянтинівка та Краматорськ Донецької області з гуманітарною допомогою та культурно-мистецькими акціями за участю кращих професійних і аматорських колективів області

Вінницькою обласною бібліотекою для юнацтва організовано збір книг світової та вітчизняної літератури, науково-популярних видань в перекладі українською мовою, яку в квітні поточного року було передано бібліотекам Донецької області а також бібліотека виступила ініціатором благодійних акцій для переселених дітей-сиріт з окупованої частини Донбасу на підконтрольну Україні територію в смт. Миколаївка Донецької області зі збору україномовної дитячої й навчальної літератури та продуктів харчування, предметів одягу та побуту, матеріалів для творчого розвитку дітей. Зібрану літературу, речі та матеріали дітям доставили волонтери «Самооборони Майдану», з якими бібліотека співпрацює впродовж останніх двох років.

15. Розвиток прикордонних територій

Захід 15.2. Формуючи позитивний імідж Вінниччини на міжнародному та всеукраїнському рівні реалізовано:

- 4 міжнародних заходи: XIУ фестиваль мистецтв ім. П.І. Чайковського та Н.Ф. фон Мекк, XII дитячий фестиваль народної хореографії «Барвінкове кружало», науково-практична конференція спільно з Генеральним консульством Республіки Польщі у Вінниці, Вінницьким обласним Благодійним Фондом ім. І.Я. Падаревського, Центром польської мови та культури Вінницької академії неперервної освіти «Петро Перковський на Поділлі: сторінки життя», виставка картин художника А.Г. Павлюка «У пам'яті назавжди» з нагоди передачі Вінницьким обласним художнім музеєм 48-ми робіт художника на постійне збереження Державній установі «Меморіальний комплекс «Брестська фортеця-герой» (Республіка Білорусь, м. Брест);

- 7 всеукраїнських: VIII літературно-мистецьке свято сатири і гумору ім. С.В.Руданського, IV свято народного мистецтва «Великодня писанка», фестиваль-конкурс автентичних колективів на приз Гната Танцюри, конкурс «Юний концертмейстер», музичний фестиваль «День українського баяна і акардеона», презентація колекції подільських писанок на V Всеукраїнському фестивалі писанок в рамках Всеукраїнського етнокультурного проекту «Folk Ukraine», фестиваль-конкурс «Танцювальний оберіг» серед вищих мистецьких навчальних закладів I-II рівня акредитації;

- відбулись відбіркові обласні етапи XVI Всеукраїнського фестивалю сучасної пісні та популярної музики «Червона рута» та всеукраїнського конкурсу учнівської творчості «Об'єднаймося ж, брати мої!».

Планом роботи управління культури і мистецтв на 2016 рік було передбачено проведення 9 заходів міжнародного та всеукраїнського рівня, фактично проведено 11.

**Директор Департаменту міжнародного
співробітництва та регіонального
розвитку облдержадміністрації**

Володимир МЕРЕЖКО